

Informe de seguiment del Màster universitari d'Estudis Catalans

Curs 2013-2014

A. Qualitat del programa formatiu (E1)	1
B. Qualitat dels resultats del programa formatiu (E6)	3
C. Adequació de l'equip docent al programa formatiu (E4)	10
D. Bones pràctiques	11
E. Valoració del funcionament de la titulació	13
F. Accions de millora	15
G. Annexos	16

Aquest informe ha estat elaborat per la Comissió de titulació i aprovat pel Consell de direcció dels Estudis. La comissió de titulació del Màster Universitari d'Estudis Catalans està formada pel director del màster Dr. Josep-Anton Fernández, els professors Narcís Figueras, Dr. Joan Pujolar i Dr. Jaume Subirana, amb el suport de la mànager de programa, Sra. Teresa Fonoll i la tècnica de gestió acadèmica, Sra. Laura Godino.

A. Qualitat del programa formatiu (E1)

Evolució de la matrícula: Durant el període avaluat, que correspon al primer any de desplegament del màster, no s'han complert les previsions de matrícula que s'havien detallat a la memòria de verificació, és a dir, 29 estudiants de nova matrícula el curs 2013-2014 (p. 144 de la memòria). Aquesta tendència a l'estancament s'ha confirmat el primer semestre de 2014-2015, en què s'han matriculat 8 estudiants nous (Annex 1: Taula 1, Taula 2). Aquest comportament de la matrícula ens sembla molt preocupant, sobretot si el comparem amb altres programes semblants, com ara el màster de la Mediterrània Antiga (UOC-UAB), un altre programa nou que va assolir 32 estudiants en el mateix període (2013-2014), o el màster d'Humanitats, que va assolir la xifra de 62 estudiants nous en la seva primera edició (2012-2013).

Aquesta situació de baixa matrícula s'ha produït malgrat els considerables esforços de difusió que hem fet, tant a través d'actes públics com mitjançant les xarxes socials, així com en publicitat en mitjans digitals. També hem fet accions de cara a aconseguir estudiants de català d'universitats de fora de l'àmbit lingüístic, però aquestes accions no tenen un retorn immediat. Creiem que el fet de tractar-se d'una oferta nova, diferenciada de l'existent, ha comportat una dificultat addicional a l'hora de fer-la arribar al nostre públic potencial. Per posar remei a aquesta situació hem iniciat una discussió en el si de la Comissió de Titulació del màster que, esperem, ens permetrà arribar a un diagnòstic acurat i a detallar una sèrie de mesures per tal d'arribar a una situació de matrícula satisfactòria que garanteixi la sostenibilitat de màster i la qualitat de l'experiència dels estudiants. Aquest diagnòstic i conjunt de mesures s'hauran acabar de definir al març-abril de 2015.

Perfil dels estudiants nous: El perfil de tots els estudiants respon al perfil recomanat que es va establir a la memòria de verificació, i en aquest sentit cal esmentar la tasca duta a terme per la Comissió d'Admissió, formada pel director del màster, Josep-Anton Fernández, la tutora del programa, M. Mercè Solé, i un professor del màster, el Dr. Roger Canadell. Aquesta comissió decideix cas per cas si els estudiants que no responen al perfil recomanat estan en condicions de ser admesos al màster, i en cas de resolució positiva estableix la dieta de complements de formació que han de cursar. El més destacable pel que fa al perfil dels estudiants de nova matrícula és que dels 17 matriculats el curs 2013-14, gairebé la meitat (8) no provenen de disciplines filològiques sinó d'altres àmbits disciplinaris també previstos al perfil recomanat segons la memòria de verificació (Història de l'Art, Humanitats, Periodisme, etc.). Valorem molt positivament aquest fet, ja que compleix l'objectiu d'atraure cap a la catalanística (una disciplina que al nostre país comença a tenir problemes de reproducció deguts a la persistent baixa matrícula en els graus de Filologia Catalana) estudiants provinents d'altres camps acadèmics, i reforça la interdisciplinarietat del programa. No hem observat en els resultats acadèmics cap indicatiu problemàtic com a conseqüència d'aquesta composició del cos estudiantil. L'altra meitat dels nous estudiants provenen de disciplines filològiques, molt majoritàriament de llicenciatures en Filologia Catalana, que seria la titulació d'origen central en el perfil recomanat. Observem, tanmateix, que entre els estudiants del màster hi ha un nombre molt reduït de graduats de la UOC, la qual cosa no compleix les nostres expectatives. Aquesta baixa capacitat d'atracció dels nostres propis graduats és també una qüestió que s'està abordant en el procés de reflexió i revisió del màster a què al·ludíem més amunt.

També amb relació al perfil dels estudiants nous, seguint les recomanacions de l'AQU en el seu informe sobre la memòria de verificació, durant el 2014 hem elaborat uns criteris d'obligatorietat dels complements de formació que han de cursar els estudiants segons el seu grau d'adequació al perfil recomanat (Annex 2).

Mecanismes de coordinació: El principal mecanisme de coordinació és la Comissió de titulació, creada al febrer de 2014 i formada pel director dels Estudis d'Arts i Humanitats, Joan Fuster Sobrepere, el director del màster d'Estudis Catalans, Josep-Anton Fernández, els professors dels Estudis d'Arts i Humanitats Narcís Figueras, Joan Pujolar i Jaume Subirana, així com Teresa Fonoll (màner de programa) i Laura Godino (tècnica de gestió acadèmica). La comissió de titulació té com a funcions principals el disseny i el seguiment periòdic del programa, l'assegurament de la qualitat docent pel que fa a la coherència entre els plans d'aprenentatge de les assignatures i el seguiment de la docència mitjançant les enquestes de satisfacció i les dades de rendiment, impulsar la innovació docent, vetllar per l'acció tutorial, i planificar i organitzar la difusió del programa. La comissió de titulació del màster d'Estudis Catalans es reuneix aproximadament un cop al mes i de cada reunió se n'aixeca una acta; durant el curs 2013-2014 la comissió de titulació s'ha reunit 5 vegades.

Un altre mecanisme fonamental de coordinació són les reunions de programa, que tenen lloc cada sis o vuit setmanes, i a les quals assisteixen tots els professors del màster així com la mànager de programa i la tècnica de gestió acadèmica. Durant les reunions de programa es transmet al professorat informació important, es posa en comú el funcionament de les assignatures i els seus plans docents, es treballen qüestions relatives al desplegament i als materials, es debaten les possibles accions de difusió i es tracta qualsevol altra qüestió relativa al programa i la seva qualitat i funcionament. S'aixeca una acta de cada reunió; durant el curs 2013-2014 hi ha hagut 7 reunions de programa.

Els Estudis d'Arts i Humanitats, per la seva banda, organitzen reunions periòdiques de tot el professorat i el personal de gestió, en què es tracten qüestions transversals relatives a l'estratègia dels Estudis, a la docència i a la recerca, i on s'intercanvien experiències i bones pràctiques docents. Durant el curs 2013-2014 s'han fet 3 reunions d'Estudis.

El director del programa i la tutora estan en comunicació constant, tant durant els períodes de matriculació pel que fa a l'assessorament d'estudiants potencials, com durant el període docent, ja sigui per transmetre informació als estudiants com per resoldre casos problemàtics. El director de programa i la tècnica de gestió acadèmica faciliten la comunicació entre els professors, els consultors i la tutora per tractar casos específics d'estudiants.

Finalment, els professors es reuneixen periòdicament amb els consultors de les assignatures que coordinen per revisar els plans docents, actualitzar les activitats i els recursos d'aprenentatge i valorar els resultats i la satisfacció de l'acció docent.

B. Qualitat dels resultats del programa formatiu (E6)

B1. Coherència del programa formatiu

Competències: Les competències del màster d'Estudis Catalans que es van presentar per a la seva verificació a la memòria es van redactar a partir de tres criteris: en primer lloc, la seva adequació al nivell d'estudis avançats que suposa el màster; en segon lloc, el caràcter interdisciplinari del programa i la seva orientació cap a la teoria; i en tercer lloc, la seva compatibilitat amb altres programes de màster equivalents, en especial el màster d'Humanitats. Així doncs, les competències verificades per l'AQU fan referència a les diverses àrees d'estudi compreses en el programa (llengua, literatura i arts escèniques, art, cinema i teatre, cultura i societat), a les temàtiques que constitueixen la seva columna vertebral (la identitat, el paisatge i el cos) i a les principals qüestions de debat en els àmbits de les ciències humanes i socials. D'altra banda, les competències generals i transversals són idèntiques a les del màster d'Humanitats, la qual cosa permet compartir les assignatures metodològiques i el Treball Final de Màster entre els dos programes.

Els resultats acadèmics assolits pels estudiants durant el primer any d'oferta del programa ens permeten pensar que les competències d'aquest programa són plenament adequades al nivell.

El seguiment de l'assoliment de les competències es fa fonamentalment a tres nivells. D'una banda, en el seguiment que cada professor responsable d'assignatura fa de la docència a les seves assignatures; d'altra banda, en el si de la comissió de titulació, un dels membres de la qual és responsable de la supervisió general de l'acció docent; finalment, mitjançant les reunions de programa, que serveixen per posar en comú aspectes diversos del treball de les competències a les assignatures. Creiem, tanmateix, que cal sistematitzar més aquest seguiment, i durant el curs 2014-15 la comissió de titulació treballarà en aquest sentit.

Materials, metodologies docents, recursos, tipologies d'activitats d'avaluació: Les assignatures d'aquest programa mostren una diversitat considerable de recursos d'aprenentatge i activitats d'avaluació. Pel que fa als materials i recursos d'aprenentatge, predominen les lectures (llibres, revistes especialitzades, etc.) disponibles a l'aula en format PDF. Aquest model ha estat una opció presa pel programa, ja que la flexibilitat que proporciona fa més fàcil la seva actualització, i permet l'accés directe dels estudiants als textos fonamentals de cada matèria. En algunes assignatures es combinen els mòduls UOC amb lectures complementàries, mentre que en altres s'utilitza un llibre-manual complementat amb lectures. Finalment, en algunes assignatures les lectures en format PDF, que constitueixen en gruix dels recursos, vénen acompanyades d'unes guies docents que estructuraven l'estudi de la matèria o d'unes guies de lectura que proporcionen als estudiants orientacions per a textos específics. En tant que tots aquests recursos van orientats a adquirir coneixements sobre els principals models teòrics, els contextos històrics, socials i materials de la cultura catalana, la relació entre cultura i identitat en la societat catalana, els seus processos culturals i la relació entre la llengua, la literatura, l'art i altres formes de producció cultural i els processos de construcció de la identitat en la cultura catalana, entenem que es tracta de recursos plenament adequats a l'assoliment de les competències específiques del programa. Els materials i recursos de les assignatures metodològiques van orientats a assolir les competències generals i transversals del programa.

Quant a les eines disponibles a les aules, en totes elles es fa ús del debat com a espai per a la construcció col·lectiva del coneixement, que impacta positivament en l'assoliment de les competències específiques així com algunes de transversals com l'anàlisi i la síntesi i l'expressió escrita. Algunes assignatures incorporen blogs de l'aula, que permeten treballar les diferents competències específiques a més de l'expressió escrita en diferents registres, i en alguns casos s'utilitzen d'una manera semblant al debat (en tant que es demana als estudiants que comentin les entrades dels altres); l'ús del Langblog permet dur a terme presentacions orals.

Pel que fa a les tipologies d'activitats d'avaluació, trobem una varietat considerable de tasques. Destaquen l'assaig i el treball de síntesi, que en una titulació humanística com aquesta seria el mètode privilegiat per avaluar les competències; però també hi tenen una forta presència els debats avaluable (que permeten valorar l'assoliment de competències com ara la valoració crítica dels objectes d'estudi de la disciplina) o diferents formes de comentari de text i ressenyes (que incideixen en l'assoliment de les competències d'anàlisi i síntesi així com

de totes les competències específiques del programa). Algunes assignatures incorporen exercicis de formulació de preguntes de recerca (un aspecte clau a nivell de màster) i dietaris que promouen l'aprenentatge reflexiu i permeten avaluar el procés d'aprenentatge.

Pel que fa a les millores i innovacions en els recursos d'aprenentatge i les metodologies docents, com que les dues prioritats del curs 2013-2014 han estat el desplegament i la difusió del programa, els esforços s'han concentrat en aquests dos àmbits. Dit això, la principal millora és la introducció de l'aula centrada en l'activitat, que al curs 2013-2014 es va implantar en dues assignatures ("Cultura i subjectivitat" i "Disseny de la recerca"). Totes les assignatures de nou desplegament a partir del curs 2014-2015 s'estan obrint en el format nou d'aula, i la resta d'assignatures migraran a l'aula centrada en l'activitat entre el curs 2014-15 i el següent.

Recursos d'aprenentatge

Tipus de recurs	Núm. assignatures	% total assignatures
Lectures en PDF	12	100%
Mòduls UOC	5	41,66%
Guies docents	3	25%
Llibre-manual	3	25%
Vídeos (YouTube, etc.)	3	25%
Guies de lectura	2	16,66%
Imatges	2	16,66%

Eines a l'aula

Tipus d'eina	Núm. assignatures	% total assignatures
Fòrum/Debat	12	100%
Blog	3	25%
Langblog	3	25%
Pinterest	1	8,33%

Tipologies d'activitats d'avaluació

Tipus d'activitat	Núm. assignatures	% total assignatures
Assaig	9	75%
Debat avaluable	7	58,33%
Comentari i anàlisi de textos, imatges, discursos i productes culturals	6	50%
Ressenya	3	25%
Qüestionaris	3	25%

Treball de síntesi	3	25%
Presentació oral	3	25%
Exercicis de formulació de preguntes	3	25%
Blog	2	16,66%
Dietari	2	16,66%

Feedback que rep l'estudiant: El retorn personalitzat és especialment important en uns estudis de caire humanístic, en què l'expressió oral i escrita de les idees és consubstancial a l'aprenentatge i la producció del coneixement. Per aquest motiu a totes les assignatures d'aquest màster els estudiants reben comentaris personalitzats a través del Registre d'Avaluació Continuada i mitjançant el retorn dels treballs escrits. Els professors responsables de les assignatures supervisen la qualitat del feedback proporcionat pels consultors.

Sistema d'avaluació: Totes les assignatures del màster d'Estudis Catalans s'avaluen mitjançant el sistema d'avaluació continuada. Considerem que en un programa d'estudis humanístics avançats com és aquest, en què els estudiants han de demostrar la comprensió de conceptes i idees complexes, una capacitat important d'anàlisi de dades i textos, una capacitat d'organitzar les idees de manera coherent i exposar-les per escrit de manera clara i unes aptituds per dissenyar i endegar autònomament un projecte de recerca, l'avaluació continuada és el millor sistema per mesurar l'aprofitament dels estudiants i el seu assoliment de les competències. Actualment no disposem encara d'uns criteris d'avaluació explícitament formulats i públicament disponibles, però seguint l'experiència del grau de Llengua i Literatura Catalanes ens proposem introduir-los com a millora durant aquest curs acadèmic.

Pràctiques: En tractar-se d'un programa sense orientació professionalitzadora, les pràctiques no estaven previstes a la memòria de verificació. Tanmateix, estem preparant de cara al curs 2015-16 la introducció de pràctiques extracurriculars per tal de crear oportunitats per a la inserció laboral dels graduats i millorar la xarxa de contactes entre el programa i el món de les professions culturals. De moment, hem establert contactes amb el Teatre Nacional de Catalunya, l'Institut Ramon Llull, el Laboratori de Lletres, el diari Ara i la Filmoteca de Catalunya.

Treball Final de Màster (TFM): Abans de matricular-se en el TFM, els estudiants poden consultar la informació disponible a Secretaria, que inclou diverses seccions del pla docent de l'assignatura. Altres tipus d'informació es transmeten als estudiants per mitjà de la tutora. S'ha optat per no crear un menú de projectes de TFM, ja que el nombre d'estudiants del màster no ho justifica i es considera, d'altra banda, que a nivell de màster els estudiants han de tenir prou llibertat per triar el seu tema de recerca dins dels seus interessos intel·lectuals, sempre

reconciliant-los amb les àrees d'expertesa del professorat que ha de dirigir els treballs. Actualment s'informa als estudiants que la seva tria de tema ha de correspondre amb una de les àrees d'estudi en què s'emmarquen les assignatures del màster (llengua catalana i sociolingüística; història cultural; estudis literaris, escènics i cinematogràfics; arts visuals; cultura i societat); durant el curs 2014-2015, i en previsió de l'increment d'estudiants que matricularan el TFM en els propers semestres, s'elaborarà un document on es detallaran les àrees d'expertesa dels potencials directors de treball final, i que es farà disponible als estudiants a través de Secretaria i de la tutora. Es recomana a tots els estudiants que matriculin l'assignatura "Disseny de la recerca" independentment de la seva orientació (només és obligatòria per als estudiants que han optat per l'orientació de recerca), ja que en aquesta matèria s'elabora el projecte de treball final de cada estudiant.

L'aula del Treball Final de Màster és compartida amb el màster d'Humanitats tant per optimitzar recursos com per oferir als estudiants un entorn acadèmic més nodrit; els directors de programa dels dos programes són els professors responsables de l'assignatura, i cada semestre s'alternen en la consultoria. El director de programa, atenent a la tria del tema de cada estudiant, consulta amb el professorat del màster i fa l'assignació de director de treball. L'estudiant rep un doble suport durant el seu procés d'elaboració del TFM: d'una banda, dins l'aula del TFM té el suport de consultor, que estructura el procés de l'estudiant mitjançant quatre lliuraments (elecció del tema; projecte de TFM i pregunta de recerca; esborrany parcial; lliurament final) avaluats per cada director de treball; d'altra banda, està en contacte permanent amb el seu director de treball, que l'assessora pel que fa a la metodologia i els continguts i supervisa la preparació i redacció del treball. L'avaluació del TFM es fa mitjançant una lectura pública davant un tribunal format pel director del treball i dos professors més; la defensa es pot fer bé presencialment, bé virtualment (ja sigui de manera síncrona, mitjançant Skype, o asíncrona, mitjançant l'eina Present@). Els criteris d'avaluació estan estipulats en un document comú per als dos màsters que comparteixen l'aula del TFM, elaborat originalment per al màster d'Humanitats i adaptat al màster d'Estudis Catalans; aquests criteris es fan públics als estudiants tant a l'aula del TFM com a l'assignatura "Disseny de la recerca" (Annex 3).

Tractant-se d'un màster de nova oferta que només s'ofereix en modalitat virtual, i per tant que la majoria dels estudiants cursen a temps parcial, no és estrany que en el període analitzat tan sols una estudiant hagi aconseguit completar-lo en un curs amb la presentació del seu treball final. Es tracta de l'estudiant Marina Casas Rojas, autora del treball *Valencianoparlants a Barcelona: Estudi sobre l'acomodació lingüística de la parla dels valencians residents a Barcelona*, dirigit per la Dra. Maite Puigdevall. Cal destacar que la titulació d'origen d'aquesta estudiant és una llicenciatura en Periodisme, i que va dur a terme amb gran èxit (va obtenir una matrícula d'honor) un treball en l'àmbit de la sociolingüística, amb un enfocament i una metodologia coherents amb aquest àmbit però que recollien diversos fils de les assignatures del màster. Això indica que les competències interdisciplinàries, específiques i transversals que el màster es proposa donar a l'estudiant es van assolir i que el

programa sembla reeixir en la seva intenció de formar especialistes en catalanística provinents tant de la filologia com d'altres disciplines (una de les finalitats explícites del màster).

B2. Valoració dels resultats

En línies generals, els resultats de rendiment i satisfacció dels estudiants són molt bons tenint en compte que es tracta d'un màster en el seu primer any de desplegament. La resposta a les enquestes de satisfacció ha estat bona: en tots els casos han respost almenys el 50% dels estudiants, si bé cal precisar que estem parlant de nombres absoluts d'estudiants força baixos.

Com es pot veure a la taula 4 (Annex 1), la taxa d'èxit ha estat del 100% a totes les assignatures, la qual cosa és molt satisfactòria. Pel que fa a la taxa de rendiment, s'ha situat per damunt del 70% en un 84,61% de les assignatures, per damunt del 80% en un 69,23% de les assignatures, i en el 100% en un 30,76% de les assignatures. Un excepció és l'assignatura "El paisatge i l'art català dels segles XIX i XX", on la taxa de rendiment és al 50%, però estem parlant d'un nombre absolut d'estudiants molt baix (dos, dels quals un va abandonar). Malgrat aquesta dada, en assignatures amb nombres d'estudiants més elevats, com "Cultura i subjectivitat" o "La ciutat i el territori" la taxa de rendiment és al 80% o més. El comportament de totes dues taxes és comparable amb altres programes de màster equivalents, com ara el màster d'Humanitats. (NB: les dades que apareixen a la taula 4 en referència al Treball Final de Màster no són fidels a la realitat, ja que l'única estudiant que s'hi havia matriculat va fer el lliurament al setembre, després d'haver-se fet les enquestes; per tant en aquest cas la taxa de rendiment i d'èxit són ambdues del 100%.)

Pel que fa a les dades de satisfacció global, amb el consultor o amb els recursos d'aprenentatge, només hi ha tres assignatures que mostren valors per sota del 60%. En tots tres casos s'ha demanat un informe al professor responsable per tal d'analitzar els problemes i prendre mesures de cara al proper semestre que s'ofereixin. Cal tenir en compte, però, que tots tres casos corresponen a assignatures amb un nombre molt baix d'estudiants. Passem a exposar la problemàtica de cada assignatura i les mesures proposades pel professor responsable.

En el cas de "Les polítiques lingüístiques del català", la satisfacció amb els recursos d'aprenentatge se situa en el 33,3%. En aquesta assignatura, que no compta amb materials basats en els mòduls clàssics sinó d'un llibre-manual i una selecció de lectures, s'han detectat dos problemes: en primer lloc, la gran quantitat de recursos accessibles als estudiants per a cada exercici, sense donar-los massa indicacions de quins eren bàsics per a l'elaboració de la PAC i quines eren lectures complementàries; en segon lloc, les referències als capítols del llibre-manual que els estudiants havien de llegir per a cada PAC no estaven ben explicitades i va semblar que el llibre no tenia una funció clara en la docència de l'assignatura. De cara al primer semestre de 2014-2015 s'han pres les següents mesures, que esperem que resultin en una satisfacció més elevada amb els recursos: (1) especificar molt bé quin material és obligatori i imprescindible per fer la PAC i quin és complementari. Aquesta informació es dona directament en l'enunciat de la PAC i es complement amb un missatge al tauler específic sobre

materials; i (2) fer referència explícita als capítols del llibre manual que els estudiants han de llegir per fer les PAC.

Quant a l'assignatura "El cos en el teatre i la dansa catalans", ens trobem amb una satisfacció amb l'acció de consultoria del 100%, que contrasta vivament amb la satisfacció global i la satisfacció amb els recursos, totes dues al 50%. Segons l'anàlisi de la professora responsable, les causes d'aquesta baixa satisfacció serien tres: el fet que només dues alumnes van seguir l'AC, cosa que va resultar en una prova dinàmica a l'aula; la diversitat de formats i fonts dels recursos (un llibre-manual i una selecció de lectures i de vídeos), que va causar una percepció de dispersió; una de les PACs era sobre una obra de creació (una obra de teatre) que no era a l'aula, i sembla que una de les alumnes va tenir dificultats per localitzar-la. Les millores que es proposen són les següents: (1) incloure a l'aula els materials UOC elaborats per a l'assignatura "Arts escèniques" del màster d'Humanitats, que oferiran als estudiants una panoràmica global del teatre del segle XX i de la dansa contemporània; (2) complementar els articles de l'aula amb nous estudis complementaris; (3) donar informació més clara sobre com obtenir el text dramàtic en què es basa la PAC més extensa; i (4) incloure noves dinàmiques d'avaluació continuada a l'aula si el nombre d'estudiants torna a ser molt baix.

Finalment, pel que fa a l'assignatura "Les arts visuals a Catalunya: Materialitat i subjecte", ens trobem amb una satisfacció global del 33,3%, una valoració de l'acció docent del 33,3% i una satisfacció amb els recursos del 0%. El professor responsable de l'assignatura atribueix aquests resultats al baix nombre d'estudiants matriculats (que resultava en una dinàmica molt pobre de l'aula), a la complexitat del plantejament de l'assignatura, que pressuposava coneixements avançats de filosofia i història de l'art, i al fet que bona part de les lectures obligatòries eren en anglès. Les mesures que es proposen són un replantejament general de l'assignatura per adaptar-la a les necessitats dels estudiants i una nova selecció de lectures.

Hi ha encara una altra assignatura en què s'han introduït millores, encara que les dades de satisfacció i rendiment no en manifestessin la necessitat (en tots els indicadors se situa al 100%). Es tracta de "Disseny de la recerca", l'assignatura metodològica que ajuda els estudiants a preparar el seu projecte de recerca de cara al Treball Final de Màster. Degut a la planificació de la semestralització de les assignatures, l'estudiant que va cursar el TFM es va haver de matricular al mateix temps de "Disseny de la recerca", de manera que no va poder gaudir de tots els beneficis que hauria comportat cursar l'assignatura el semestre anterior; a més, el calendari de lliurament de les dues assignatures no sempre era coincident o compatible, la qual cosa creava òbviament problemes. Aquest problema ja s'ha resolt durant el curs 2014-15, de la següent manera: les dues assignatures metodològiques ("Mètodes en les Ciències Humanes" i "Disseny de la recerca") passen d'estar bisemestralitzades a oferir-se cada semestre (això és possible perquè són assignatures compartides entre diversos programes de màster); s'han canviat les recomanacions de matrícula, i es demana als estudiants que cursin "Disseny" el semestre anterior al TFM.

Pel que fa a les qualificacions obtingudes pels estudiants, la gran majoria es mouen entre l'Excel·lent i el Notable, sense cap suspens. Ara bé, detectem uns percentatges considerables d'abandonament (no presentat), que en alguna assignatura arriben al 33%, com es pot veure a la taula 4 (Annex 1). Aquest nombre de no presentats, que pot tenir un efecte futur en l'abandonament del programa, l'atribuïm a la novetat que pot haver suposat per a alguns estudiants l'esforç que comporta el sistema d'aprenentatge virtual, així com a un possible excés de càrrega docent o la complexitat de les activitats d'avaluació en algunes assignatures. El màster s'ha posat com a objectiu per al 2015 dur a terme una anàlisi del l'abandonament precoç i plantejar mesures per pal·liar-lo. Aquestes mesures poden incloure, per exemple, assegurar que a totes les assignatures es pugui assolir almenys el 40% de la nota final abans d'arribar a la meitat del semestre, i que les primeres PAC siguin superables sense una gran dificultat; a més caldrà elaborar amb la tutora un protocol d'actuació per identificar ràpidament i prevenir casos de possible abandonament precoç.

Amb relació a aquest tema, no podem fer gaires comentaris sobre la taxa de graduació i l'abandonament (Annex 1: taules 5, 6, 7 i 8), ja que tractant-se d'un màster que només porta un any en oferta les dades no són significatives. No és sorprenent que en una cohort de 17 estudiants matriculats en un màster ofert virtualment i cursat majoritàriament a temps parcial, només s'hagi graduat un estudiant. I pel que fa a l'abandonament, encara que la taula 7 indica que aquest indicador és del 0%, ens preocupa la dada de no matriculats en els tres semestres posteriors a la darrera matrícula: com indica la gràfica d'evolució de les cohorts (Annex 1: taula 8), aquest percentatge és del 41,18%. El percentatge d'alumnes no matriculats ens preocupa perquè, com explicàvem més amunt, pot tenir un impacte futur en l'abandonament del programa. La primera acció que hem pres és demanar a la tutora un informe sobre els estudiants no actius del màster, que detalla les circumstàncies de cada estudiant i les raons que els han portat a no matricular-se; aquest informe ens permetrà fer accions per recuperar alguns d'aquests estudiants, com ara un seguiment personalitzat des de la tutoria.

B3. Valoració de la qualificació dels graduats i la inserció laboral

No podem fer comentaris rellevants en aquesta secció sobre l'evolució de la taxa d'ocupació i la inserció laboral perquè, tractant-se d'un màster amb només un any de trajectòria, no disposem de dades significatives que ens permetin fer una anàlisi (fins al moment només s'ha graduat un estudiant).

C. Adequació de l'equip docent al programa formatiu (E4)

El màster d'Estudis Catalans disposa d'un total de 17 professors responsables d'assignatura. D'aquests, 16 tenen el títol de doctor; 11 ostenten alguna acreditació del sistema universitari (AQU Lector, AQU Recerca, AQU Recerca Avançada, ANECA Professor contratado); 7 professors tenen reconeguts trams de docència segons el manual DOCENTIA, i 4 tenen

sexennis de recerca reconeguts per l'AQU. Dels 17 professors, 16 són membres dels següents grups de recerca reconeguts:

- Llengua, cultura i identitat en l'era global (IdentiCat, UOC)
- Grup de recerca en cultura i societat (GRECS, UOC)
- Grup de recerca en administració i democràcia electrònica (GADE, UOC)
- Grup d'estudi de la traducció contemporània
- Grup d'estudi de la literatura del vuitcents (GELIV)
- Japón y España: relaciones a través del arte (grup interuniversitari)
- Institut Universitari de Lingüística Aplicada (IULA, UPF)

D'entre els 17 professors, 4 són investigadors principals d'un projecte de recerca finançat o directors d'un grup de recerca. Almenys 15 professors participen en projectes de recerca finançats.

Pel que fa als col·laboradors docents, cal destacar que en moltes de les assignatures els professors van optar per fer l'atenció docent ells mateixos, ja fos per poder testar en el primer semestre d'oferta la planificació docent i els materials, ja fos per la baixa matrícula. De les 13 assignatures en oferta durant el curs 2013-14, una mica més de la meitat (7) comptaven amb un col·laborador docent, i d'aquests 5 disposen del títol de doctor; en tots els casos es van seleccionar persones amb reconeguda expertesa en l'àmbit de coneixement i amb una provada trajectòria de recerca i publicació.

L'adequació del professorat i dels col·laboradors docents la mostren també les dades generals de satisfacció dels estudiants. La satisfacció amb les assignatures se situa en un 82,6%, per damunt de la mitjana dels màsters universitaris de la UOC (78,6%); la satisfacció amb l'acció docent s'eleva al 89,4%, molt per damunt de la mitjana dels MU de la UOC (75%); aquestes dades són les més altes dels Estudis d'Arts i Humanitats (Annex 1: taula 9).

Pel que fa a les accions de formació i suport als col·laboradors docents, a més de les que ofereix la universitat (cursos de formació en docència no presencial, espai de suport a la docència al campus), els Estudis d'Arts i Humanitats organitzen anualment unes sessions de formació i intercanvi de bones pràctiques destinades als col·laboradors docents. Des del mateix programa de màster, d'altra banda, durant el segon semestre de 2014 es va posar a disposició dels professors que desplegaven noves assignatures en l'aula centrada en l'activitat les sessions de "Course sprint" organitzades per l'e-Learn Center, de cara a dissenyar activitats, seleccionar recursos i familiaritzar-se amb les prestacions de la nova aula.

Finalment, pel que fa als mecanismes de difusió dels indicadors de l'activitat docent, cada semestre la comissió de titulació analitza els informes de les enquestes de satisfacció, que es comenten en una reunió de programa; cada professor responsable d'assignatura trasmet als seus col·laboradors docents els informes de cada assignatura.

D. Bones pràctiques

Durant el segon semestre del curs 2013-14 es va començar la implantació en les assignatures del màster del nou format d'aula centrada en l'activitat, que té els avantatges de ser molt més clara per a l'estudiant, molt més fàcil de dissenyar i gestionar per part del consultor i molt rica en possibilitats tecnològiques (permet afegir components i eines amb gran facilitat). La nova aula es va implantar en dues assignatures ("Cultura i subjectivitat" i "Disseny de la recerca") i de cara al curs 2014-15 estava previst que totes les assignatures de nou desplegament la implantarien, i que les assignatures ja desplegades hi migrarien entre 2014-15 i el primer semestre del curs següent.

D'altra banda, i implementant els objectius dels Estudis d'Arts i Humanitats, es va potenciar l'ús de recursos audiovisuals a les aules del màster, tant com a recurs d'aprenentatge (vídeos) com pel que fa a eines que permeten fer presentacions orals a l'aula (Langblog).

Com ja hem dit més amunt, aproximadament cada dos mesos té lloc una reunió de programa, en què el professorat del màster d'Estudis Catalans posa en comú l'activitat docent a les seves assignatures i comparteix les innovacions docents. Per potenciar aquesta mena d'intercanvi dins de cada programa i transversalment entre tots ells, els Estudis d'Arts i Humanitats han creat, el curs 2014-15, una Sala de pràctiques docents en què els professors comparteixen experiències, bones pràctiques, documentació i eines tecnològiques per a la docència.

En una de les reunions de programa a què acabem d'al·ludir, el juliol de 2014 es va dur a terme un taller d'internacionalització en què dos lectors de català d'universitats estrangeres (Manchester i Mannheim/Freiburg) van explicar el perfil dels estudiants de català a l'exterior i les seves necessitats i expectatives, per tal que el professorat i el personal de gestió poguessin elaborar i posar en pràctica una estratègia efectiva d'internacionalització, atreure aquests estudiants al nostre màster i donar-los una atenció docent d'alta qualitat.

Igualment, el màster d'Estudis Catalans va organitzar una taula rodona sobre recerca, territori i identitat a les jornades RecerCat de l'Institut Ramon Muntaner (que coordina els centres d'estudis locals dels territoris de llengua catalana), i el director del màster va pronunciar una conferència sobre els reptes dels Estudis Catalans a les Jornades Internacionals de Professors de Català organitzades per l'Institut Ramon Llull el juliol de 2014 a Lleida, amb la presència de més d'un centenar de professors i lectors de català a universitats estrangeres.

D'altra banda, a començaments d'octubre de 2014 el màster d'Estudis Catalans va organitzar conjuntament amb el grau de Llengua i Literatura Catalanes la Primera Viquimarató Estudis Catalans, amb la col·laboració d'Amical Wikimedia i del portal de literatura catalana LletrA. Aquesta Viquimarató, en què més de vint persones es van aplegar per crear i editar articles de la Wikipedia sobre llengua, literatura i cultura catalanes. A més dels aspectes de difusió del programa, aquest esdeveniment tenia la doble virtut de reforçar la coordinació i la continuïtat entre el grau de Llengua i Literatura Catalanes i el màster d'Estudis Catalans, i de promoure la innovació en la metodologia docent (ja que estimulava el professorat a incloure la Wikipedia com a recurs d'aprenentatge i com a eina d'avaluació mitjançant la confecció d'articles).

Sis professors del màster d'Estudis Catalans han sol·licitat projectes APLICA d'innovació docent. Es tracta dels projectes "Quizzes 2.0", que vol desenvolupar tests col·laboratius mitjançant l'eina Peerwise, i "Reinventant el portafolis", que pretén explorar maneres de desenvolupar l'aprenentatge reflexiu en els programes i potenciar la millora de l'expressió escrita. Aquestes propostes es desenvoluparan el proper curs en cas de tenir èxit en el procés de selecció.

E. Valoració del funcionament de la titulació

Com a valoració general de la maxa del màster d'Estudis Catalans durant el curs 2013-2014, ressaltem els següents punts forts i punts febles:

Punts forts:

- Tal com indica la Taula 9 (Annex 1), la satisfacció dels estudiants amb el programa és molt elevada, en la major part dels indicadors per damunt de les mitjanes dels màsters universitaris de la UOC. La satisfacció amb les assignatures (82,6%) i la satisfacció amb l'acció docent (89,4%) són les més elevades de tots els programes dels Estudis d'Arts i Humanitats. Les dades de satisfacció amb els recursos d'aprenentatge (76,1%), amb el model d'avaluació (76,6%) i amb el curs (80%) són també bones i estan per damunt de les mitjanes dels MU UOC.
- El màster ha estat capaç d'atreure una proporció important dels seus estudiants provinents de titulacions no filològiques.
- Les taxes de rendiment i d'èxit són molt bones.
- La satisfacció amb les assignatures és en general molt bona.
- Els resultats acadèmics dels estudiants són bons.
- La qualitat del professorat —amb relació al nombre de doctors, professors acreditats, experiència de recerca— és bona.
- Hi ha una varietat important de recursos d'aprenentatge i tipologies d'activitats d'avaluació.
- S'ha iniciat el procés de migració al nou format d'aula centrada en l'activitat.
- S'ha fet un esforç de difusió de les assignatures a través de les xarxes socials i canals, com ara els blogs de Llengua i Literatura Catalanes i Humanitats de la UOC, a Twitter i a Pinterest.

Punts febles:

- S'ha produït una situació de baixa matrícula que ha continuat durant el curs 2014-2015, i que és preocupant, ja que qüestiona la sostenibilitat del màster i genera dinàmiques molt poc fluïdes en les assignatures amb menys estudiants, cosa que impacta negativament en la qualitat de l'experiència de l'estudiant.
- El nombre de graduats de la UOC que es matriculen d'aquest màster és reduït.
- Moltes assignatures tenen un percentatge relativament elevat de no presentats; aquest fenomen origina un risc d'elevat abandonament del programa.
- Encara que la satisfacció amb el model d'avaluació de les assignatures és molt elevat, els estudiants no tenen al seu abast un document amb els criteris d'avaluació de la titulació.
- La gestió del TFM, que es fa conjuntament amb el màster d'Humanitats, té aspectes que poden ser problemàtics en el futur: no disposem encara d'un document que detalli les àrees d'expertesa dels professors directores de treballs (que simplificaria el procés d'elecció de director de TFM per part de l'estudiant); un cop arribem a unes xifres de matrícula satisfactòries, el model actual de gestió no serà sostenible ja que faran falta

molts directors i el procés d'avaluació requerirà la implicació d'un gran nombre de professors.

F. Accions de millora

Al seu informe favorable de verificació, l'AQU feia un seguit de recomanacions que hem tingut en compte:

- *Se recomienda que la institución limite el acceso a la titulación.*

La Comissió d'admissió del màster ha estat molt estricta a l'hora de vetllar que els estudiants que accedeixen al programa responen al perfil recomanat; quan no, s'han imposat complements formatius obligatoris.

- *Sería necesario establecer los complementos formativos mínimos obligatorios, incluido el nivel de catalán, con el fin de garantizar los conocimientos suficientes para garantizar el nivel del máster.*

S'ha elaborat uns criteris d'obligatorietat dels complements formatius (Annex 2).

- *Se recomienda emplear resultados procedentes de título propio a la hora de definir los resultados previstos.*

Per definir els resultats previstos s'han tingut en compte els resultats del màster d'Humanitats de la UOC.

- *Se debe garantizar siempre el nivel académico de los colaboradores que participan en el máster.*

Actualment la major part de les assignatures són impartides directament per professors del màster; els col·laboradors docents externs tenen, en la seva majoria, el títol de doctor, i en tots els casos una trajectòria docent, investigadora i de publicació provada.

De cara al curs 2014-2015 proposem les següents accions de millora.

	Punt feble detectat	Identificació de la causa	Abast	Objectiu que es vol assolir	Acció proposada	Termini	Indicador de seguiment	Resposable	Implica una modificació memòria verificada
1	Baixa matrícula	Nova oferta	Titulació	Incrementar la matrícula	Elaborar un document amb un diagnòstic general sobre el programa i propostes de canvi a curt i mig termini	2n semestre de 2014-2015	Matrícula del 1r semestre de 2015-2016	Direcció de programa i mànager de programa	Sí/Potser
2	Baixa captació de graduats UOC	Nova Oferta; Informació no prou focalitzada al públic objectiu	Titulació	Incrementar el nombre de graduats UOC que es matriculen al màster	Estudiar les percepcions sobre el màster dels estudiants del grau en Llengua i Literatura Catalanes i fer accions de difusió entre els graduats recents a partir de les conclusions de l'estudi	2n semestre de 2014-2015	Matrícula del 1r semestre de 2015-2016	Direcció de programa i mànager de programa	No

	Punt feble detectat	Identificació de la causa	Abast	Objectiu que es vol assolir	Acció proposada	Termini	Indicador de seguiment	Resposable	Implica una modificació memòria verificada
3	Abandonament	Alt índex de no presentats	Titulació	Reduir el nombre de no presentats a les assignatures	Pla de prevenció de l'abandonament precoç	Curs 2014-2015	Reducció del percentatge de no presentats a totes les assignatures	Direcció de programa, professorat i mànager de programa	No
4	Abandonament	Elevat nombre d'estudiants no actius	Titulació	Recuperar estudiants no actius	Seguiment i tutorització dels estudiants no matriculats durant 1 o 2 semestres	Curs 2014-15	Reducció del percentatge d'estudiants no matriculats 1,2,3 semestres	Direcció de programa i tutoria	No
5	Absència d'uns criteris d'avaluació públics	El programa no disposa d'un document de criteris d'avaluació	Titulació	Incrementar la transparència en els processos d'avaluació del màster	Elaboració d'un document de criteris d'avaluació	1r semestre de 2015-2016	Document públic de criteris d'avaluació disponible a totes les aules i a Secretaria	Direcció de programa i professorat	No
6	Insuficient documentació sobre el TFM	El programa no disposa d'un document amb les àrees d'expertesa del professorat	Titulació	Simplificar l'elecció de tema i director de TFM per part de l'estudiant	Elaboració d'un document amb els noms dels possibles directors de TFM i les seves àrees d'expertesa	Curs 2014-15	Document sobre el TFM disponible a Secretaria i a l'aula de tutoria	Direcció de programa, professorat i tutoria	No
7	Risc de problemes de gestió del TFM	El model de gestió del TFM no és compatible amb l'esperat creixement del nombre d'estudiants	Titulació	Disposar d'una bona direcció i avaluació dels TFM	Modificar el model d'avaluació	Curs 2014-15	Nou model	Direcció de programa	Sí

G. Annexos

- Annex 1: Taules
- Annex 2: Criteris d'obligatorietat dels complements de formació
- Annex 3: Criteris d'avaluació del Treball Final de Màster
- Annex 4: Taula de desplegament del màster